Ч. 219. Неділя 28 вересня (11 жовтня) 1903. Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улица Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цїлий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цїлий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти полїтичні.

(До ситуациї на Угорщинї. — Сеґединскі демонстрациї. — Благотворительний комітет а Болгари. — Протекторат Франциї в Мароккуї.)

О ситуациї на Угорщинї пише N. fr. Presse: Полїтичний сьвіт на Угорщинї числить ся тепер з фактом, що Сель тепер під нїяким услівем не обійме президентури міністерства і що его авдиенция у Цїсаря вже з гори не була обчислена на утворене нового кабінету. Але коли в добре поінформованих кругах було переконанє, що тепер в покликуваню полїтиків до монарха настане застоя, то погляд той тепер змінив ся вже зовсім. Всї видять, що так як доси вже не може бути дальше. Всї верховодячі полїтики признають, що треба конче утворити одвічальне правительство, хоч би лиш длятого, щоби якийсь одвічальний муж довіря корони заняв посередничаюче місце межи короною а проґрамовим комітетом лїберальної партиї, евентуально також межи парляментом. Для того сподївають ся вже на найблизші днї нових покликань до Цїсаря. Про таке покликанє доси ще не чувати нїчого, але загально сподївають ся, що насамперед буде покликаний ґр. Юлій Андраші а по нїм прийде мабуть черга на Стефана Тісу. Ситуация так тепер дуже змінила ся, що вже не полїтика вимагає як найскоршого утвореня нового кабінету, але адмінїстрация, котра по просту з криком домагає ся авторитативного і одвічального веденя.

Слїдство, яке ведуть власти войскові, щоби виказати, хто був тим, що поклав вінець на памятнику Кошута, не виказало доси слїдів, що то зробили якісь войскові, а противно показали ся слїди, що цивільні люди старали ся намовляти вояків, щоби они поклали вінець. Арештовано вахмайстра Лянґера і фрайтра Секелїґо, бо они підчас маневрів коло Араду мали нїби то своїми розмовами спонукати демонстрацию против дальшої служби. Арештовані всему тому перечать. На першу вість о демонстрациї в Сеґединї приїхав був туди посол Лендель з партиї независимости і очевидно хотїв заняти ся ще більшою аґітациєю, але люди в містї якось не конче мали охоту слухати, а він зміркувавши то, виніс ся борзо з міста.

Часи змінили ся і звістна росийска „благотворительність“ для Болгарів зовсім остигла. „Благотворительні“ в Петербурзї, видко, думають, що шкода тратити рублї на балканьский півостров, коли там нема інтересу; лїпше працї і з більшим процентом можна їх з'ужиткувати в Манджуриї та Кореї. Нехай тепер Анґлїя, коли хоче, роздає штерлїнґи між болгарских та македоньских патриотів. Складки на потерпівших від ворохобнї Болгар в Македониї випала дуже скупо, а „Біржевия Ведомості“ пригадують при тім то одушевленє, яке панувало у всїх верствах росийского народу для Бурів підчас війни з Анґлїєю і діяльність росийского „Червоного Хреста“ в полудневій Африцї, на що тодї визначено 100.000 рублїв, і вказують на то, що „Червоний Хрест“, на котрого поміч в Македониї благотворительний комітет має надію, не сьміє розвивати своєї діяльности в зворохоблених турецких провінциях, бо на то не дозваляють его статути; він же так само не міг нїчого дїлати підчас ворохобнї на Кретї. Такий рух в росийскім народї, як був в 1876 року, тепер не дасть ся й подумати. Росийский нарід памятає ще дуже добре берлиньский договір, та й не забув того ворожого становища, яке заняли були освободжені проти своїх освободителїв. Правлїня Стамбулова було досить, щоби росийский нарід отверезити в справі оріентальній. Якеж велике самообманьство брати теперішну македоньску ворохобню заєдно з борбою освободженя в сїмдесяти роках. Миролюбива полїтика правительства охороняє Росию від війни, котра не далась би уникнути, скоро би поміч одноплемінникам в Македониї була дана в такій мірі, що чувство побідило би розум.

Ще у вересни подав був пос. Жоре в „Petite Republique“ звістку, що француске правительство лагодить ся до военного здобуваня Марокка і що вже змобілїзовано войско на альжірско-марокканьскій граници. Він зрадив той плян, щоби его розбити, бо він противником всїх дорогих і кровавих авантур. Правительство француске тому заперечило і справа на разї була притихла. Якось з кін-

12)

БОСНА і ГЕРЦЕҐОВИНА

(Після Прайндльсберґер.-Мр., др. Вальтера Реннера, Делї і др. зладив К. Вербин).

(Дальше).

Около полудня поїхали ми з Сараєва зелїзницею до Мостару, столицї Герцеґовини, що так славно але кроваво записала ся в істориї. Поїзд котить ся насамперед по рівнинї аж до купелового місця Ілїдже, а відтак переїздить через Железнїцу по новім зелїзнім мостї і доходить до стациї Блажуй. Се мале сільце, що тепер заєдно збільшає ся добудовуванєм нових хат, лежить в хорошій і добре управленій долинї. Простїсенько понад ним піднимає ся на 1248 метрів в гори гора Іґман, вкрита лїсом. Тут стояли ми табором в 1878 р послїдного дня перед занятєм Сараєва, але від того часу все якось дивно змінило ся і в цїлій Боснї і в сїй сторонї. Куди лиш глянути оком, видко здобутки нових часів, великий рух. Або хибаж зелїзниця, що тепер іде попід Блажуй, то не найлїпший доказ культурного поступу?

Два рази переїздить поїзд через річку Зуєвіну і так доїздимо до місцевости Гаджіці, положеної на 8 кільометрів дальше. Великі тартаки і склади дерева суть доказом, як тут вже вихісновують великі скарби лїсів. Молоді магометаньскі дївчата витають поїзд, вимахуючи до него руками. Вздовж Зуєвіни іде зелїзниця почерез добре управлені поля аж до Пазаріца, дуже довгого села, з двірками побудованими на лад европейский. Ся місцевість лежить в незвичайно живописній охрестности, а темні вершки пасма гір Белашніци, де в лїсах криють ся не лиш дикі кози, але ще й медведї, надають цїлій охрестности особливої краси. Найвеличавійше представляють ся сї гори з найблизшої стациї Тарчін, куди доїзджає ся зелїзницею при помочи зубатих шин. Коло стациї Растелїца зачинає ся виїзд на гору Іван по зубатій колїї довгій на 15.155 метрів. Зелїзниця піднимає ся тут досить значно в гору; з одного боку видко глубокі дебри, з другого потік Корча. Що хвиля то несподївано новий величавий вид. Так їдемо аж до стациї Іван, що лежить на розводю, з котрого одні води течуть до Чорного, другі до Адрийского моря.

Стация Іван лежить трохи низше а звідси аж до вивозу у висотї 1010 метрів іде тепер новий гостинець на кільометер довгий. Давнїйше, коли межи Мостарем а Сараєвом можна було їздити лиш верхом, був тут важний пристанок. Для безпечности стояла тут добре укріплена турецка караула і кілька ганів для заїзду. Тепер, від коли тут побудовано гостинець і задля зелїзницї зроблено зовсім новий лад, осїла тут мала кольонія полудневих Тирольцїв та побудовано лїтні двірки, де лїтом серед красних букових лїсів можуть гостї вигідно проживати. На стациї зелїзницї єсть добра реставрация і комната для туристів.

Виїхавши зі стациї, заїздить поїзд простїсенько в тунель довгий на 648 метрів. От ми вже й в Герцеґовинї. Виїхавши з тунелю таки чуємо, що якийсь теплїйший вітер тут повіває. Перед нами виднїє ся незвичайно красна і мила долина, обведена лагідно спадаючими з'убічами, вкритими зеленими полонинами; коли подивимось поза себе, видимо вершки Івана і стрімкі скалисті стїни вкритої лїсами Преслїци. Держимо ся горішного бігу Трешанїци, котру тут називають Брадіна Река і доїзджаємо до стациї Брадіна. Мала місцевість того самого імени лежить в незвичайно живописній охрестности посеред дубових і букових лїсів. В малій европейскій гостинници можна покріпити ся.

Зелїзниця входить тепер в довгу вузку долину. Куди лиш кинемо оком, всюди видко величаві яри і дебри, стрімкі стїнки та красні водоспади долїшної Брадіни. Переїзджаємо ще малий тунель (103 метрів), а відтак минаємо місцевість Суне а нашим очам представляє ся щораз то нова несподїванка. Дорога іде тут по високих скалах, почерез глубокі прогалини та через пять тунелїв. Щораз то величавійше піднимають ся на овидї велити герцеґовиньских гір, а Пренє коло Ябланїси виднїє ся завсїгди

цем вересня однакож принесли були рівночасно одна француска і одна анґлійска ґазета вість, що межи Францию, Анґлією, Іспанією і Італією настав „аккорд“ і Франция буде виконувати протекторат в Марокку, але часть побережа позістане неутральною. По гостині короля Едварда в Парижи виринула знову справа протекторату а тепер, коли має приїхати до Парижа італїяньский король, справа протекторату в Марокку набирає знову важного значіня полїтичного.

Новинки.

Львів дня 10 го жовтня 1903.

— Друга руска захоронка у Львові. Сеї недїлї по полудни відбуло ся відкрите і посьвячене льокалю другої рускої захоронки у Львові, поміщеної при улици сьв. Мартина ч. 25. На сей обряд зібрало ся кількадесять осіб з львівскої рускої інтелїґенциї і родичі враз з дїтьми, що будуть користати з опіки захоронки. Чину посьвяченя льокалю довершив о. крил. Василевский, парох жовківского передмістя, що й виголосив дуже гарну та теплим патріотичним чутем навіяну промову, заохочуючи руску інтелїґенцию до підпираня сеї так важної інституциї, а своїм парохіянам з низших верстов кладучи на серце, щоби користали пильно з утвореного для їх добра заведеня. — По доконанім посьвяченю обняли провід захоронки дві установлені до сего учительки, а для дїтий заставлено „бенкет“ з овочів та солодощів.

— Просьба о поміч для рускої шкільної дїтвори в Монастириск[а]х. Жертволюбиву нашу суспільність просить ся о поміч для убогих руских дїтий шкільних, котрих родичі при недавнім страшнім пожарі в Монастириск[а]х погоріли. Наближаєсь зима, а убогі дїти не будуть мати навіть в що задягнутись, щоби пійти до школи, отже мусїли би залишити науку. Датки в грошах або одіне просить ся присилати на руки о. Николая Бутковского, катихита в Монастириск[а]х.

— Конкурс. Зверхність громади Микуличин, надвірнянського повіта, розписує конкурс на посаду секретаря, взглядно помічника секретаря з платнею 900 корон річно. До поданя треба долучити відпис сьвідоцтв. Вимаганий вік низше 40 лїт. Реченець до 20 жовтня 1903. — Начальник громади: *Лесюк.*

— Розклад їзди на шляхах львівского електричного трамваю буде від дня 16 с. м. змінений о стілько, що рух возів буде розпочинати ся о пів години пізнїйше, а то о годинї $6^1/_2$ рано, а кінчити ся о пів години скорше, т. є. о годинї $10^1/_2$ в ночи. На шляху „Церков сьв. Петра і Павла“ — Личаківске кладовище буде їздити один віз від години 2-ої до 5-ої по полудни. Той зимовий розклад їзди буде тревати до 16 цьвітня 1904.

— Огнї. Від Камінки струмилової пишуть: Дня 3 с. м. навістив пожар другий раз (перший раз 2 жовтня) село Річнів. Згоріли три стодоли, наповнені збіжем і напеєю. Причиною пожару був в обох случаях підпал. Підозрівають о то 13-лїтного жидика Шаю Баселера.

— Страшна пригода. Вчера по полудни увійшов до салї електричних машин в будинку соймовім возьний Видїлу краевого Григорий Бубес і так неосторожно наблизив ся до машини, що вхопило его колесо і він на місци погиб. Бубес осиротив жену і трое дїтий.

— Пожар копальнї нафти. З Баку доносять, що від вісьмох днїв лютуе там страшний пожар, якого нїяка людска сила не може придавити. Величезні стовпи диму заставили небозвід, а ріки запаленої нафти пливуть з копальнї до Каспійского моря, на просторі кількох миль. В ночи кровава луна заливає простір, незміримий людским оком. Пожар вибух з незвістної причини на терені фірми Берн і з одного закопу перенїс ся на маґазин і резервоари бакиньского товариства, де містило ся до 20 мілїонів пудів нафти. Запалена нафта розіллялa ся по широкім просторі і рознесла огонь на милеві простори. Хотяй вітру нема, то огонь не вигасає, а приступ до него немислимий. Пожар може тревати ще з місяць, поки всьо на цїлім просторі не вигорить.

— Немила пригода стрітила в львівскім Grand Hotel-и двох анґлїйских нафтових мілїонерів, пп. Сімпсона і Голянда. За дві години побуту в готели почислено їм 12 кор. Анґлїйскі мілїонери не були скупі, але знов не бажали собі, аби їх так обманювано, тому на заплату 12 корон не пристали. В наслїдок сего не видано їм їх пакунків, а в додатку посуджено їх о крадіж двох накривал на ліжка. В ту справу вмішала ся полїция і викрила, що вправдї підозрінє було лише безличною брехнею готеляря, однако Анґлїйцї мусїли заплатити жадану квоту.

— Добрий посередник. Різницкий челядник Йосиф Шмід у Львові хотїв оногди продати на пл. Краківскій годинник. Приступив до него Станислав Ольшевский, звістний злодій і предложив ему свое посередництво. Легковірний Шмід пристав на то і дав навіть Ольшевскому годинник, а о то іменно злодієви розходило ся. Ольшевский увійшов до сїний камениці при ул. Снїжній ч. 7, кажучи, що має там купця на годинник і вийшовши другими дверми на улицю Чацкого, щез без слїду.

— 201 кільометрів на годину. Під Берлином роблено недавно проби на войсковій зелїзници Маріенфельде-Цозен з електричним ваґоном Сіменса. Успіхи перевисшили всякі надії. При силї 14.000 вольт ваґон гнав із скоростию 201 кільометрів на годину без пїякого нараженя машини, ваґону, шляху і пасажирів.

— Головний Видїл Руск. Тов. Педаґоґічного перенїс канцелярию Тов. до льокалю народної школи ім. Шевченка пл. Стрілецка ч. 6 партер. Урядові години від 5—6 по полудни з виїмком недїль і руских сьвят. Там находить ся також адмінїстрация „Учителя“, „Дзвінка“ і маґазин Тов. Педаґоґічного. — Всякі грошеві посилки в характері вкладок, датків і предплати просить ся присилати на адресу проф. Андрія Алиськевича ул. Кохановского ч. 15 Б, (місто давнїйшої адреси ул. Кльоновича ч. 7).

— Для оборони листоносів. З Будапешту доносять: З огляду, що часто лучають ся напади на грошевих листоносів, дирекция почти зарядила деякі средства осторожности. В тій цїли не будуть листоноси доручувати більших квот сторонам в дома, але буде їх можна відбирати на почтї. Крім того листоносам не вільно буде входити до темних коритарів і ходити по темних сходах. На всякий случай роздано листоносам відповідне оружиє і алярмові свиставки.

в переду. Ростинність стає тут вже більше полуднева, а каштанові дерева можна побачити на кождім кроцї. Аж ось знову тунель, а зараз за ним міст особлившої конструкциї, що іде понад дикою деброю Люка. І щораз то нові прорізи, нові тунелї. Зелїзниця, дїло сьмілої людскої руки, іде попід самі скали та попри стрімку пропасть. Так доїзджаємо до стациї Брдянї з прекрасним видом довкола. Їдучи стінкою долини Трешанїци маємо глубше під собою долину Провошнїци, і гостинець мостарско-сараєвский, перед собою Прень, вкритий снїгами. І знов в'їзджаємо в тунелї через долину Трешанїци до стациї Подорожац, звідки на герцеґовиньскім боцї починає ся їзда по зубатій колії. Тут переїзджаємо через Трешанїцу в глубокім прорізі з видом на романтичні яруги і гори довкола, вступаємо в долину Наренти і доїзджаємо до міста Конїца.

Стация лежить тут на боцї від міста і високо так, що видко дуже добре цїлу околицю. Місто Конїца лежить в кітлинї межи високими горами по обох боках Наренти, котра пливе тут глубоко врізаним руслом, але так засипаним рінею, що вода єсть дуже мілка і лїтом можна через ріку в брід перейти. Обі части міста сполучає красний міст на камінних каблуках. Християни кажуть, що сей міст поставив король Хвалимир під конець 7-го столїтя, а Турки знов приписують будову везирови Ахмедови Соколовичеви (1715) і то мабуть імовірнїйше. В більшій, західній части міста жили давнїйше лиш самі магометани, а нинї мешкають тут майже самі зайшлі люди. Конїца має тепер около 2000 жителїв. В місті сім, ослаблені із фанатизму своїх жителїв, осїло дуже богато чужинців і тут єсть кілька гостинниць, в котрих можна несогірше попости. Місто славне нинї із своїх лососоватих пстругів, котрих дуже богато в ріцї, званій тут Неретва; деньтрі з них важать по 10 кільо і більше.

Конїца була в середновічних часах важною пограничною місцевостию межи Босною а ґрафством Хлум. Тут, кажуть, відбував ся в 1446 р. босаньский сойм, котрий ухвалив так острі закони против Боґомілїв, що 40.000 з них вивандрувало до Герцеґовини. Той сойм мав взагалї управильнити віроісповідні відносини, зусилити до послуху зворохоблених взагалї і піднести повагу короля. Стефан Косача, ленник в Хлуму, вибив ся був з під верховної власти босаньского короля і піддав ся нїмецкому цїсареви та оснував князівство сьв. Сави. Сойм мав то уневажнити і кн. Стефан та всї ленники і воєводи мали зложити королеви присягу вірности. Королївский патент, виданий на соймі в Конїци, звучить:

„Ми Стефан Томаш, з ласки Божої король Босни і Сербії і т. д. заявляємо сим і подаємо до відомости всїм, кого се дотичить: члени наших загальних зборів, які відбули ся в Конїци, наші владики і вельможі предложили нам до нашого розсліду кілька розпоряджень і просили нас, щоби ми їх затвердили і санкціонували а межи тими і слїдуючу постанову:

Арт. І. Манїхеям (Боґомілям) не вільно ставити нових церквей анї старі, що валять ся, направляти. — Арт. II. Даровані католицкій церкві маєтности не сьміють їй нїколи бути відобрані. — Арт. III. Той, хто би добув меч і убив ним чоловіка, має бути на основі королївского рішеня арештований і замкнений до вязниці, а его маєтність має по половинї припасти скарбови державному, по половинї ж нам або спадкоємцям убитого. — Арт. IV. Радники, тайники, воєводи і ґрафи двору, мають при обниманю своєї служби складати присягу, в руки короля. — Арт. V. Князь із сьв. Сави признає ся незаконним, скоро єго не іменує босаньский король. Коли же буде іменований, має зложити присягу до рук Є. Вел. короля. — Арт. VI. Зганьблене крови і зведене якоїсь спорідненої кровю має бути каране смертью. — Арт. VII. Зрадники вітчини і свого володїтеля мають бути карані як головні зрадники а так само і фальшівники гроший та й ті, що вибивали би гроші, не маючи до того права. По сїй причинї хочемо, щоби наведені повисше розпорядженя, ухвалені за згодою наших владик, воєводів і шляхти сего королївства, як також і за згодою нашої звичайної ради, через приложене нашої королївскої печати, стали ся законно управосильні. Дано в Конїци під покровом преосьвященого во Христї отця Владимира Владимировича, епіскопа з Крешево, нашого улюбленого і вірного, королївского тайника для нарентийских церквий грецкого обряду в день сьв. Йоана Хрестителя, року Божого 1446 а третого нашого панованя“.

Але сподїваний спокій не настав і недовго тревало, аж цїла Герцеґовина а з нею і Конїца дістала ся в руки Турків. На місце христяньскої нетерпимости настав магометаньский фанатизм. З лісів і дебр повилазили гонені Боґоміли, перейшли на магометаньску віру і заняли верховодячі становища. Але поодинокі родини держали ся завсїгди віри своїх батьків і аж на короткий час перед окупациєю послїдний з живучої в Добочанї коло Конїци родини Гележ перейшов на магометаньску віру. В Конїци було то також, де підчас ворохобні в 1878 року виділених із Сараєва Австрийців з ґенеральним консулем Васичем задержали в ночи і загровили убитєм. Щастєм їх було, що в їх обороні станув Гаджі Лойо, котрий дав їм потрібну ескорту, та що старий почтар Татарин Дервіш Аґа заявив, що хиба лиш по его трупі можна буде приступити до втікачів, котрі повірені его опіцї; они могли тут спокійно зайти аж до Метковича.

Охрестність Конїци єсть дико романтична, а особливо годить ся поднятись на озеро Борке.

— **Льосоване облїґаций з 1887 р.** I-ої угорско-галицкої зелїзницї відбуло ся дня 1 с. м. Вильосовано чч. 48.501 до 48.784, разом 284 штук. Виплата облїґаций послїдує від 1 січня 1904 р Від того часу облїґациї не будуть опроцентовувані. З давнїйше вильосованих облїґаций не піднято чч.: 1452. 15.601—15.701, 15.082—15.085, 45.658, 54.553, 54.559—54.566, 54.575, 54.592—54.594, 54.599, 64.633—54.639, 54.642, 54.643, 54.647, 54.649, 54.654—54.656, 54.663—54.675, 54.677, 54.683—54.700 і 5474.

— **Померли:** о. Йосиф Шуховский, парох в Братківцях коло Стрия, дня 5-го с. м. в 68-ім роцї житя, а 36-ім сьвященьства; — Іван Гемба, слухач II року медицини, у Львові, дня 8 с. м. в 22-ім роцї житя.

Штука, наука і лїтература.

— **„Учителя“ ч. 19** з дня 5 жовтня 1903 містить в собі статї: О. Сидір Воробкевич. — І. Коссак: Сучасне виховане. — Сяла призвичаюваня в виховаию молодїжи. — З ниви нашого шкільного письменьства. — Віче наших буковиньских учителїв. — Дрібні вісти.

— **„Дзвінка“ ч. 19** з дня 5 жовтня 1903 містить: Честь Івановп Котляревскому. — Малий пастух. — Руска пісня, Ізидора Воробкевича. — Оповіданя з фізики К. Толстого. — До сего числа долучений 11 аркуш повісти „Збиточник Ґумфрі“.

Господарство, промисл і торговля.

— **Цїна збіжа** у Львові дня 9 жовтня: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 7·90 до 8·—; жито 6·25 до 6·40; овес 5·50 до 5·75; ячмінь пашний 4·50 до 4·75; ячмінь броварний 5·25 до 5·40; ріпак 9·10 до 9·30; льнянка —·— до —·—; горох до вареня 7·50 до 9·—; вика 5·25 до 5·40; бобик 4·80 до 5·—; гречка —·— до —·—; кукурудза нова —·— до —·—; хміль за 56 кільо 220·— до 230·—; конюшина червона 50·— до 55·—; конюшина біла 50·— до 70·—; конюшина шведска 45·— до 60·—; тимотка 20·— до 23·—.

— **Рахунок краєвого товариства кредитового урядників і сьвящеників**, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, за місяць вересень 1903.

Стан довжний:

		Кор. сот.
1. Удїли членів		13.395 14
2. Фонд резервовий		781 22
3. Вкладки щадн.:	Кор. сот.	
а) Стан на початку міс.	74.510 82	
б) вложено в вересни	1.594 37	
разом	76.105 19	
в) винято в вересни .	2.751 82	
Позістає з кінцем місяця .		73.353 37
4. Сальдо побраних процентів .		3.070 50
5. Побрана провізия від посередництва в обезпеч. жит. . . .		422 93
6. З рахунку ріжних сторін . .		276 72
7. Непіднята дивіденда		84 —
8. Кредит банковий		6.000 —
Сума . .		97.383 88

Стан чинний:

		Кор. сот.
1. Пожички удїлені на скрипти і векслї:	Кор. сот.	
а) стан на поч. місяця	87.381·45	
б) удїлено в вересни	12.212·—	
разом .	99.593·45	
в) сплачено в вересни	6.987·88	
Стан з кінцем місяця		92.605 57
2. В щадници почт. (оборот чек.)		369 74
3. Льокациї в тов. кред. і банках		1.251 32
4. Движимости		469 80
5. Кошти заснованя		386 30
6. „ адміністрациї		572 49
6. Готівка в касї з д. 30/9 . . .		578 86
Сума . .		97.383 88

Членів прибуло 13, убуло —, остало з кінцем вересня 1903 всїх членів 315 з 362 декльарованими удїлами в сумі 18.100 К.

Удїл членьский 50 кор. платний також ратами; вписове 2 кор.

Товариство принимає вкладки щадничі і опроцентовує їх по $4^1/_2\%$; пожички удїляє на 7%.

Також посередничить тов. в заключуваню обезпечень житєвих всякого рода.

Телеграми.

Відень 10 жовтня. Патентом цїсарским скликані сойми дальматиньский і істрийский на день 19 с. м. Істрийский сойм скликано до Полї.

Льондон 10 жовтня. Бюро Райтера доносить з Тієнцину, що Росия доси не робить нїяких кроків, щоби віддати адміністрацию в Нючванґ назад Хінцям, лиш будує там значним коштом величезні будинки правительственні. Урядники говорять, що ті точки в північній Манджуриї, які суть в руках Росиї, мають на завсїгди позістати в їх руках.

Париж 10 вересня. На вчерашній радї кабінетовій ухвалено скликанє парляменту на 20 с. м. Мінїстер справ заграничних, Делкас, подав до відомости подрібности справи македоньскої і зазначив, що правительство обстає при своїй дотеперішній проґрамі.

Софія 10 жовтня. Відділ турецкого войска заатакував вчера болгарску сторожу войскову в Кара Іваніца близько границї і зранив кілька болгарских вояків.

Нарід називає то озеро „Борачко езеро,“ або коротко лиш „езеро“ і оно лежить у висотї 405 метрів понад Адрийским морем Озеро то єсть на 786 метрів довге, а на 402 метрів широке; найбільша его глибінь доходить до 17 метрів. Але в народї єсть повірка, що тото озеро безмежно глубоке і що на тім місци було красне село. Християни розповідають, що коли ще сьв. Сава ходив по сьвітї і зайшов до того села, жителї его приняли сьвятого дуже зле, а той за кару зробив так, що село запало ся а на его місци виступило озеро. Ще і нинї, кажуть, є там під водою хати (куче) а від того називають навіть одну часть озера „Куче“ т. є. „хати.“ Магометани в Коніця так знов розповідають про се озеро:

В дуже давних часах, коли ще сьвяті ходили по сім сьвітї, було на тім місци, де нинї озеро Борке, цвитуче місточко, котрого назви вже нїхто не памятає. Жителї того місточка мали повно всїлякого добра, були богачами, але людьми злого серця і такі скупі, що у них заповідь гостинности і любови ближнього не мала вже нїякого значіня і нїхто єї не держав ся. Гріхи їх стали ся наконець їх згубою. Премудрість Божа так дала, що одного разу зайшов до місточка якийсь сьвятий чоловік та просив, щоби єму дали що попоїсти і де переночувати. Богачі не приймили его та ще й насьміввали ся з него; нїхто не хотів вислухати его просьби. Коли він так надармо пукав до дверий, зайшов він до якоїсь хати, що стояла самотня поза містом, а в котрій мешкала одинока бідна жінка з цїлої богатої громади. То була бідна вдовиця, котра крім тої хатчини, городця коло неї та одної корови і одного коня не мала більше нічого на сім сьвітї, як лиш сина одинака, хорошого юнака. Мати і син служили вірно Богу, були побожні і мали добре серце для бідних, милосердили ся над нещасливими. Они приймили до себе бідного подорожного, погостили его чим мали і дали переночувати. На другий день, коли той божий чоловік лагодив ся в дальшу дорогу, сказав він до матери і сина: За Божою помочию покараю се місто за его гріхи. Зберіть все, що маєте, та виходіть із сего міста, призначеного на загладу. Ідїть на північний всхід та держіть ся тої ріки, до котрої прийдете. Там, де вам кінь правою передною ногою тупне в землю, там поселїть ся; благословенє Боже буде там з вами і нагородить вас.

Мати і син послухали зараз тої ради і небавком були вже далеко від міста і того подорожного, що лишив ся коло їх хати. Коли вповлїднє оглянули ся за своєю рідною стороною, побачили, як місто серед крику своїх жителїв западало ся в землю, а з многих жерел бухала вода і заливала безодню. Рівночасно і той сьвятий чоловік щез з їх очий. Так зробило ся озеро Борке. Мати і син пішли дальше понад ріку (Наренту), котру їм показав сьвятий чоловік. Так ішли кілька годин, аж нараз їх коник станув. Матїр підганяла коня і казала: „Гайда, гайда, мой коніцу!“ але він не рушив ся з місця. Нараз гребнув він тричі передною правою ногою по земли. Тепер пізнали матїр і син, що то тут тото місце, котре їм назначив той Божий чоловік. Там поставили они собі хату і внеодовзї опісля мати оженила сина. Господарство їм вело ся з кождим днем щораз лїпше, бо благословенє Боже було з родиною. До них прилучили ся свояки молодої жінки і вскорі зробила ся цвитуча оселя, котру они й назвали „Коніца“ на спомин, що то тут тото місце, котре показав їм їх коник, коли тричі гребнув ногою по земли.

(Дальше буде).

Надіслане.

КОБЗАР. Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодїжи. Цїна 1 кр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодїж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житєм і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житєписи і погляду на лїтературну дїяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займає 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі поясненя в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Чарнецкого, ч. 26.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

Лиш власного виробу

ШТУЧНИХ НАВОЗІВ

Першого Галиц. Товариства Акцийного для Хемічного промислу у Львові

УЛ. КОСТЮШКА Ч. 10.

Цінники висилає ся на жадане відворотно.

Відділ товаровий

львівскої філії

БАНКУ ГАЛИЦКОГО

для торговлї і промислу у Львові.

Доставляє **добірного вугля камінного** з первпорядних краєвих і горішно-шлезких копалень франко, до кождої зелїзвичої стациї і приймає порученя в своїм бюрі у Львові

улиця Ягайлоньска ч. 3

а на вуголь краєвий також через своїх заступників пп.:

А. Качоровского в Ряшеві.
Вільгельма Арнольда в Станиславові.
Давида Таненбавма в Переворску.

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

подає до відомости

що всї видані центральним Заведенєм у Львові находячі ся в обігу

4½% касові асиґнациї

опроцентовані будуть

почавши від дня 1-го жовтня 1903

по 4% з 90-дневним виповідженєм

а всї зістаючі в обігу

4% касові асиґнациї

опроцентовані будуть

почавши від дня 1-го вересня 1903

по 3½% з 60-дневним виповідженєм

Львів, дня 24 червня 1903.

Дирекция.

На всякий десяток кос даю одну косу і камень безплатно, то єсть даром.

Довгота в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
за одну штуку з каменем Кор.	2·10	2·20	2·30	2·40	2·50	2·60	2·65	2·70
на 5-кільгр. посилку іде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Карпатскі срібно-сталеві коси мають тонке як папірок, легке як перо полотно, котре тне як бритва найтвердшу (псянку), то єсть гірску траву і збіже; що тілько попаде під неї, перетинає за одним замахом; на стону тілько незначно вуживають ся і мозольну роботу хлібороба на половину лекшу роблять. Приятна, легка робота на поли справляє радість всякому хліборобови, тому всякий косить тілько карпатскими срібно-сталевими косами.

Серпи озубрені з англійскої сталі дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути в руках. Поручаю Вам, милі Сестри, хто замовить 20 штук серпів, дістане 2 даром.

Ціна за одну штуку 30 кр., то є 60 сот., На всяке замовленє треба прислати 2 корон задатку без задатку не висилаєсь нікому. На жадане цінники даром і оплачено, просить запамятати нашу адресу. З почтенем:

Александер Копач,
Струтин вижний, п. п. Долина коло Стрия.

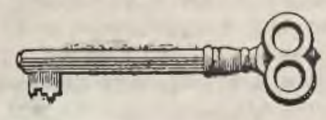

МИЛО ШІХТА

„Олень“ — Знаки охоронні — „Ключ“

Найлїпше, найвидатнїйше, а тим самим найдешевше мило без всяких шкідних домішок.

Всюди до набутя.

Купуючих просить ся о звернене уваги на напис: „ШИХТ“, що єсть на кождій штуці мила, як також на один з наведених охоронних знаків.

Інсерати

(„оповіщеня приватні“) до „Ґазети Львівскої“, „Народної Часописи“ і всїх инших часописий принимає виключно лиш ново отворена „Аґенция дневників і оголошень“ в пасажу Гавсмана ч. 9. Аґенция ся принимає також пренумерату на всї дневники краєві і заграничні.

„Fotografische Mittheilungen“ одинока богато ілюстрована часопись для аматорів фотографії, виходить два рази на місяць. Передплата чвертьрічно (6 зошитів) 3 марки 75 феників. Передплату можна пересилати в австрийских листових марках. Адреса: Verlagsbuchhandlung Gust. Schmidt Berlin W. 35 Lützowstrasse 27.

СТЕЛЛЯ найновійший інструмент сальоновий швайцарский, самограй, ноти металеві без гачиків в ріжних величинах. Продає Соболевский годинникар у Львові, площа Марийска (готель француский).

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).